

Bydgoszcz, 19 grudnia 2018 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

BW.III.431.2.2017.MK/KD

**Pan
Ireneusz Kucharski
Wójt Gminy Gostycyn
Urząd Gminy
ul. Bydgoska 8
89-520 Gostycyn**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. z 2017 r., poz. 681 z późn. zm.),

w: Urząd Gminy w Gostycynie, ul. Bydgoska 8, 89-520 Gostycyn,

w dniach: od 14.12.2017 r. do 14.12.2017 r.,

przeprowadzona została kontrola: prawidłowości,

przez: M. K.-starszego inspektora wojewódzkiego w Biurze Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy-kierownika zespołu kontrolnego oraz K. D. - starszego inspektora wojewódzkiego w Biurze Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,

w zakresie:

1. przedmiot kontroli: realizacja zobowiązań gminy wynikających z zawartego z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim porozumienia w sprawie powierzenia zadań dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych,
2. okres objęty kontrolą: 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się: **pozytywnie.**

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie poniższych ustaleń:

I. ustalono, iż sprawy dotyczące grobownictwa i cmentarnictwa wojennego realizowane są przez p. XX – inspektora w Urzędzie Gminy Gostycyn. Stosowny zapis obecny jest w wykazie obowiązków służbowych ww. pracownika.

II. Karty ewidencyjne obiektów grobownictwa wojennego oraz księga pochowanych znajdują się na stanowisku pracy. Uwagi co do treści kart ewidencyjnych zawarto w części dot. opisu stanu obiektów.

III. Potwierdzenie rozliczenia dotacji oraz egzemplarz porozumienia z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim obecne na stanowisku pracy.

IV. Jesienne oraz wiosenne przeglądy stanu obiektów przeprowadzono, protokoły sporządzono.

V. Na utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych na terenie gminy w 2016 roku przyznane zostały środki z budżetu Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w kwocie 1.000 zł. Zadanie administracji rządowej dot. opieki nad cmentarzami, kwaterami i grobami wojennymi przyjęto Uchwałą nr VII/60/99 Rady Gminy w Gostycynie. Gmina Gostycyn zawarła w dniu 08.05.2014 r. porozumienie z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim w sprawie powierzenia zadań dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych. Rozliczenie wydatkowania dotacji udzielonej przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego nastąpiło według przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

VI. W celu udokumentowania poniesionych wydatków Gmina przedłożyła:

- rachunek za: zakup kwiatów sztucznych, zniczy oraz wkładów (kwota: 1.000,00 zł),
- rachunek za: zakup kwiatów sztucznych, zniczy, wkładów, wiązanek kwiatowych oraz kwiatów sztucznych (kwota: 1.500,00 zł),

Powyższymi fakturami Gmina Gostycyn prawidłowo udokumentowała poniesione wydatki na utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych w 2016 roku na kwotę ogółem: 2.500 zł, w tym z dotacji Wojewody Kujawsko-Pomorskiego: 1.000 zł. Dotację wydatkowano prawidłowo.

VII. Według posiadanej ewidencji, na terenie Gminy Gostycyn znajduje się 11 obiektów grobownictwa wojennego.

W toku kontroli dokonano lustracji następujących obiektów grobownictwa wojennego:

1. mogiła zbiorowa 4 nieznanymi żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 r., cmentarz parafialny w Wielkiej Kloni.

Nagrobek w formie poziomej płyty z jasnego granitu ułożonej na lastrykowej podstawie. Na płycie zamocowany poziomo niedużych rozmiarów krzyż, poniżej wyryty napis treści:

MOGIŁA ZBIOROWA
4 POLSKICH ŻOŁNIERZY
POLEGŁYCH W 1939 R.

CZEŚĆ ICH PAMIĘCI!

Stan obiektu bardzo dobry. Napisy czytelne. Płyta nagrobna bez spękań czy ubytków.

W przypadku realizacji prac renowacyjno-remontowych zaleca się ustawienie tablicy ze znakiem miejsca pamięci narodowej oraz umieszczenie w obrębie mogiły symbolu orła wojskowego wz. 1919,

2. grób pojedynczy ofiary okupanta niemieckiego z 1939 r.: Józef Kasproicz, cmentarz parafialny w Wielkiej Kloni.

Nagrobek w formie poziomej płyty z lastryko ułożonej na lastrykowej podstawie. Na płycie zamocowany poziomo niedużych rozmiarów krzyż, poniżej jasnego koloru tablica pamiątkowa z napisem treści:

Ś.P.
JÓZEF KASPROWICZ
*13.1.1904
ZAMORDOWANY PRZEZ
ZBIRÓW HITLEROWSKICH
D. 29.9.1939

Stan obiektu dobry, napisy czytelne. Brak tablicy ze znakiem miejsca pamięci narodowej ułatwiającej lokalizację obiektu na terenie cmentarza. W treści napisu na tablicy pamiątkowej zastosowano sformułowanie *zbirów hitlerowskich* zastępowane obecnie przez sformułowanie: *okupanta niemieckiego*.

Zaleca się założenie oddzielnej, indywidualnej karty ewidencyjnej dla przedmiotowej mogiły. W przypadku realizacji prac renowacyjno-remontowych (np. wymiana elementów nagrobka, czy ustawienie tablicy sygnalizującej obecność miejsca pamięci

narodowej należy uwzględnić fakt ewentualnej opieki nad mogiłą sprawowanej przez rodzinę),

3. grób pojedynczy ofiary okupanta niemieckiego z 1939 r.: Stanisław Glaser, cmentarz parafialny w Wielkiej Kloni.

Nagrobek w formie poziomej płyty z lastryko ułożonej na lastrykowej podstawie. Na płycie zamocowany poziomo niedużych rozmiarów krzyż, poniżej tablica pamiątkowa z ciemnego granitu z napisem treści:

Śp.
Stanisław
Glaser
*10.11.1920
+ 2.10.1939
zginął śmiercią męczeńską

Stan obiektu dobry, napisy czytelne.

Zaleca się założenie oddzielnej, indywidualnej karty ewidencyjnej dla przedmiotowej mogiły. W przypadku realizacji prac renowacyjno-remontowych (np. wykonanie nowej tablicy pamiątkowej z napisem zawierającym informację o sprawcach śmierci ofiary, ustawienie tablicy sygnalizującej obecność miejsca pamięci narodowej należy uwzględnić fakt ewentualnej opieki nad mogiłą sprawowanej przez rodzinę),

4. grób pojedynczy ofiary okupanta niemieckiego z 1939 r.: Franciszek Boruta, cmentarz parafialny w Wielkiej Kloni.

Nagrobek w formie poziomej płyty z lastryko ułożonej na lastrykowej podstawie. Na płycie zamocowany poziomo niedużych rozmiarów krzyż, poniżej tablica pamiątkowa z napisem treści:

Śp.
Franciszek
Boruta
*4.10.1917
+ 10.10.1939
zginął śmiercią męczeńską

Stan obiektu dobry, napisy czytelne.

Zaleca się założenie oddzielnej, indywidualnej karty ewidencyjnej dla przedmiotowej mogiły. W przypadku realizacji prac renowacyjno-remontowych (np. wykonanie nowej tablicy pamiątkowej z napisem zawierającym informację o sprawcach śmierci ofiary, ustawienie tablicy sygnalizującej obecność miejsca pamięci narodowej należy uwzględnić fakt ewentualnej opieki nad mogiłą sprawowanej przez rodzinę),

5. mogiła zbiorowa 22 żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 r., cmentarz parafialny w Pruszczu.

Nagrobek w formie 3 poziomych płyt z jasnego granitu posadowionych na betonowej podstawie. Na płytach ustawiona pojedyncza płyta pozioma z jasnego granitu na niewysokiej skrzynkowej podstawie. Element centralny w postaci pionowej płyty o nieregularnym kształcie wykonanej z ciemnego granitu. Na płycie wyryty napis:

TU SPOCZYWAJĄ PROCHY
22 ŻOŁNIERZY POLSKICH
POLEGŁYCH W OBRONIE OJCZYZNY
1939

W sąsiedztwie płyty ustawiono krzyż wykonany również z ciemnego granitu. Teren wokół mogiły oddzielony od pozostałych miejsc pochówku ogrodzeniem składającym się z 8 słupków obłożonych jasnym granitem przykrytych daszkami, pomiędzy którymi rozpięte są odcinki ozdobnego łańcucha.

Stan obiektu bardzo dobry. Napisy czytelne, płyty nieuszkodzone. Ogrodzenie mogiły w bardzo dobrym stanie.

Zaleca się weryfikację treści karty ewidencyjnej obiektu w części dotyczącej nazewnictwa obiektu (powinno być: mogiła zbiorowa), a w przypadku realizacji prac renowacyjno-remontowych ustawienie tablicy ze znakiem miejsca pamięci narodowej oraz umieszczenie w obrębie mogiły symbolu orła wojskowego wz. 1919,

6. mogiła zbiorowa 4 ofiar okupanta niemieckiego z okresu II wojny światowej, cmentarz parafialny w Gostycynie.

Nagrobek w postaci lastrykowej płyty posadowionej na lastrykowej podstawie. Na płycie zamocowany niesymetrycznie poziomy krzyż, obok umiejscowiona pozioma płyta pamiątkowa z jasnego materiału z napisem treści:

MOGIŁA ZBIOROWA
4 POLAKÓW
OFIAR TERRORU
hitlerowskiego
z 1942 r.
CZEŚĆ ICH PAMIĘCI!

Stan obiektu dobry, napisy czytelne. Brak tablicy ze znakiem miejsca pamięci narodowej ułatwiającej lokalizację obiektu na terenie cmentarza.

W przypadku realizacji prac renowacyjno-remontowych obiektu zaleca się wykonanie tablicy z nowym, aktualnym napisem pamiątkowym zawierającym informację o pochówku 3 cywilnych ofiar okupanta niemieckiego z 1942 r. oraz nieznanego żołnierza Wojska Polskiego z 1939 r. Rozważyć również należy możliwość ustawienia tablicy sygnalizującej obecność miejsca pamięci narodowej,

7. grób pojedynczy ofiary okupanta niemieckiego z 1940 r.: ks. Paweł Nagórski, cmentarz parafialny w Gostycynie.

Nagrobek w formie poziomej płyty z lastryko, na której posadowiono poziomo pojedynczą płytę z lastryko na niewysokiej skrzynkowej podstawie. Na powierzchni górnej płyty umiejscowiono poziomo krzyż z jasnego granitu oraz tablicę pamiątkową z czarnego granitu z napisem treści:

Ś.P.
KSIĄDZ
PAWEŁ
NAGÓRSKI
PROBOSZCZ W GOSTYCYNIE
ZM. 19.04.1940

Stan obiektu dobry, napisy czytelne. Płyty bez ubytków.

W przypadku realizacji prac renowacyjno-remontowych zaleca się ustawienie tablicy ze znakiem miejsca pamięci narodowej ułatwiającej lokalizację obiektu oraz aktualizację napisu na tablicy pamiątkowej (obecnie brak wskazania okoliczności śmierci pochowanej osoby),

8. mogiła zbiorowa 2 żołnierzy Wojska Polskiego poległych w 1939 r.: Józef Stanisławski oraz żołnierz nieznanymi, cmentarz parafialny w Gostycynie.

Nagrobek w formie poziomej płyty z lastryko, na której posadowiono poziomo pojedynczą płytę z lastryko na niewysokiej skrzynkowej podstawie. Element centralny w postaci pionowej płyty z lastryka posadowionej na lastrykowej podstawie. Tuż obok płyty ustawiono donicę obłożoną drobnym grysem. Na powierzchni pionowej płyty umieszczono krzyż z jasnego materiału oraz jasnego koloru tablicę z napisem treści:

ZGINEŁI
walcząc o wolność
i sprawiedliwość społeczną
1-3 września
1939 r.
JÓZEF

STANISŁAWSKI
Z WARSZAWY
ORAZ ŻOŁNIERZ NIEZNANY
CZEŚĆ ICH PAMIĘCI!

Stan obiektu dobry. Napisy czytelne. Płyty bez ubytków. Nieaktualna treść napisu pamiątkowego.

W przypadku podjęcia prac renowacyjno-remontowych zaleca się:

- ustawienie tablicy ze znakiem miejsca pamięci narodowej,
- umieszczenie w obrębie mogiły symbolu orła wojskowego wz. 1919,
- aktualizację treści napisu pamiątkowego z zastosowaniem współcześnie używanych zwrotów i sformułowań,

9. grób pojedynczy nieznanego żołnierza Wojska Polskiego poległego w 1939 r., cmentarz parafialny w Gostycynie.

Nagrobek w formie poziomej płyty z jasnego granitu posadowionej na podstawie obłożonej granitowymi płytami. Na powierzchni płyty zamocowano poziomo krucyfiks, poniżej wyryty napis treści:

WRZESIEŃ
1939 r.
ŻOŁNIERZ NIEZNANY
POLEGŁ W OBRONIE OJCZYZNY

Stan obiektu bardzo dobry. Napisy czytelne, płyta bez ubytków i pęknięć.

W przypadku realizacji prac renowacyjno-remontowych zaleca się:

- ustawienie tablicy ze znakiem miejsca pamięci narodowej,
- umieszczenie w obrębie mogiły symbolu orła wojskowego wz. 1919 oraz uwzględnienie w treści napisu pamiątkowego sformułowania *ŻOŁNIERZ WOJSKA POLSKIEGO*,

10. kwatera cywilnych ofiar okupanta niemieckiego z 1945 r., cmentarz parafialny w Gostycynie.

Mogiła ofiary: Władysław Bogdziński. Nagrobek w formie poziomej płyty z jasnego granitu posadowionej na podstawie obłożonej granitowymi płytami. Przed nagrobkiem ustawiono podstawę pod wazon bądź donicę z kwiatami. Na powierzchni płyty zamocowano poziomo krucyfiks, poniżej również pozioma płyta z czarnego granitu z napisem treści:

Władysław
Bogdziński
*8.06.1918
zginął z rąk okupanta
w dniu 4.02.1945
pokój Jego duszy

Stan obiektu bardzo dobry. Napisy czytelne, tablice bez spękań i ubytków. W treści napisu pamiątkowego brak bezpośredniego odwołania do sprawców śmierci ofiary (okupant niemiecki).

Mogiła ofiary: Feliks Dembek. Nagrobek w formie poziomej płyty z jasnego granitu posadowionej na podstawie obłożonej granitowymi płytami. Na powierzchni płyty zamocowano poziomo krucyfiks, poniżej również pozioma płyta z czarnego granitu z napisem treści:

Śp.
Feliks
Dembek
*18.05.1924
zginął z rąk okupanta
w dniu 4.02.1945
pokój Jego duszy

Stan obiektu bardzo dobry. Napisy czytelne, tablice bez spękań i ubytków. W treści napisu pamiątkowego brak bezpośredniego odwołania do sprawców śmierci ofiary (okupant niemiecki).

Mogiła ofiary: Stefan Szumielski. Nagrobek w formie poziomej płyty z jasnego granitu posadowionej na podstawie obłożonej granitowymi płytami. Na powierzchni płyty zamocowano poziomo krucyfiks, poniżej również pozioma płyta z czarnego granitu z napisem treści:

Śp.
Stefan
Szumielski
*1.08.1929
zginął z rąk okupanta
w dniu 4.02.1945
pokój Jego duszy

Stan obiektu bardzo dobry. Napisy czytelne, tablice bez spękań i ubytków. W treści napisu pamiątkowego brak bezpośredniego odwołania do sprawców śmierci ofiary (okupant niemiecki).

W przypadku realizacji prac renowacyjno-remontowych zaleca się ustawienie przy kwaterze tablicy ze znakiem miejsca pamięci narodowej ułatwiającej lokalizację obiektu na terenie cmentarza oraz uzupełnienie treści napisów o zwrot: *OKUPANTA NIEMIECKIEGO*. Ponadto zweryfikować należy treść karty ewidencyjnej obiektu w zakresie nazewnictwa (powinno być: kwatera cywilnych ofiar okupanta niemieckiego z 1945 r.),

11. mogiła zbiorowa 2 żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 r., cmentarz parafialny w Wielkim Mędromierzu.

Nagrobek w formie poziomych płyt z jasnego granitu posadowionych na podstawie z lastryko i betonu. Na jednej z płyt ustawiona donica z lastryko. Element centralny w postaci pionowej płyty z ciemnego granitu, na powierzchni której wyryto symbol krzyża oraz napis treści:

MOGIŁA 2 POLEGŁYCH
ŻOŁNIERZY W.P.
1939 r.

Stan obiektu dobry. Napisy czytelne, płyty nieuszkodzone.

W przypadku realizacji prac renowacyjno-remontowych zaleca się:

- ustawienie tablicy ze znakiem miejsca pamięci narodowej,
- umieszczenie w obrębie mogiły symbolu orła wojskowego wz. 1919.

Uaktualnienie symboliki oraz treści napisów pamiątkowych przeprowadzić należy w porozumieniu z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim oraz Instytutem Pamięci Narodowej.

Ponadto wskazuje się następujące przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości: nieprawidłowości i uchybień w przedmiocie kontroli **nie stwierdzono**. W wykazie obiektów podlegających przeglądowi sformułowano uwagi co do ucytelnienia bądź uaktualnienia ich wizerunku.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 7/2017.

Do Projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia.

W związku z powyższymi ocenami, uwagami i wnioskami zalecam Panu Wójtowi podjęcie następujących działań w celu wyeliminowania stwierdzonych w wyniku kontroli

nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania działalności jednostki kontrolowanej: nieprawidłowości i uchybień nie stwierdzono.

Zaleca się uwzględnienie uwag dotyczących aktualizacji treści napisów oraz symboliki jak również poprawy wizerunku obiektów podczas podejmowania prac renowacyjno-remontowych.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

(podpis i pieczęć Wojewody)